

ZPRÁVA PODLE PŘÍLOHY XV

HODNOCENÍ MOŽNÝCH ZDRAVOTNÍCH RIZIK RECYKLOVANÝCH PRYŽOVÝCH GRANULÍ POUŽÍVANÝCH JAKO VÝPLŇ V UMĚLÝCH TRÁVNÍCÍCH SPORTOVNÍCH HŘIŠŤ

Shrnutí

**Názvy látek: Látky v recyklovaných pryžových granulích používaných
jako výplňový materiál v umělém trávníku**

Číslo ES: Neuplatňuje se

Číslo CAS: Neuplatňuje se

Předkládající: Agentura ECHA

Číslo verze: 1.01

Datum: 28. února 2017

PROHLÁŠENÍ O VYLOUČENÍ ODPOVĚDNOSTI A ZÁRUK

Autor nenesie odpovědnost za způsob využití informací uvedených v tomto dokumentu. Způsob využití těchto informací zůstává ve výlučné odpovědnosti uživatele. Prohlášení uvedená v dokumentu či informace v něm obsažené se nedotýkají jakékoli další regulační činnosti, kterou může agentura ECHA nebo členské státy zahájit později.

SHRNUTÍ

Agentura ECHA neshledala žádný důvod k tomu, aby se lidem nedoporučovalo sportovat na umělém trávníku obsahujícím jako výplňový materiál recyklované pryžové granule. Toto doporučení je založeno na hodnocení agentury ECHA, podle něhož expozice látkám obsaženým v granulích vzbuzuje jen velmi nízké obavy. Toto hodnocení vychází ze současných dostupných důkazů. Vzhledem k určitým nejistotám však agentura ECHA vydává několik doporučení, která mají zajistit, aby byly jakékoli zbývající obavy vyloučeny.

Agentura ECHA vyhodnotila rizika pro lidské zdraví plynoucí z látek obsažených v recyklovaných pryžových granulích, které se používají jako výplňový materiál v umělém trávníku například na venkovních a vnitřních fotbalových hřištích.

Odhaduje se, že do roku 2020 bude v EU existovat 21 000 hřišť o plné velikosti a asi 72 000 minihřišť.

Pryžové granule používané jako výplňový materiál v EU jsou vyráběny převážně z použitých pneumatik (end-of-life tyres, ELT). Průmyslové subjekty agenturu ECHA informovaly, že většina tohoto výplňového materiálu je vyrobena z pneumatik vyrobených v EU. Množství pneumatik a recyklovaných pryžových granulí dovážených do EU je údajně malé. Agentura ECHA však tuto informaci nemůže ověřit z nezávislého zdroje.

Agentura ECHA identifikovala na základě informací z literatury a výsledků několika nedávných studií v recyklovaných pryžových granulích několik nebezpečných látek. Běžně se vyskytujícími látkami v recyklovaných pryžových granulích jsou polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), kovy, ftaláty, těžké organické uhlovodíky (VOC) a částečně těžké organické uhlovodíky (SVOC).

Agentura ECHA zkoumala rizika pro děti hrající fotbal a provozující další sporty na umělých sportovních hřištích (včetně brankářů), pro dospělé provozující profesionální sporty a pro pracovníky provádějící instalaci nebo údržbu hřišť.

Agentura ECHA posuzovala expozici pryžovým granulím prostřednictvím kožního kontaktu, požití a inhalaci látek vypařujících se z granulí a rovněž prachu tvořeného samotnými granulemi.

Agentura ECHA dospěla k závěru, že existují nanejvýš velmi nízké obavy plynoucí z expozice recyklovaným pryžovým granulím:

- 1) ve studiích, které agentura ECHA hodnotila, se koncentrace PAU v recyklovaných pryžových granulích normálně pohybovaly daleko pod limitními hodnotami stanovenými v omezení dle nařízení REACH relevantním pro takové směsi. Studie zahrnovaly přibližně 50 vzorků z nových recyklovaných pryžových granulí a několik stovek vzorků odebraných z více než 100 hřišť. Vzorky pocházely z různých členských států, např. z Finska, Itálie, Nizozemska, Portugalska a Spojeného království. Kromě toho obdržela agentura ECHA studie od průmyslových subjektů, ve kterých se zkoumaly PAU z různých frakcí pneumatik. Je však důležité podotknout, že pokud by byla koncentrace PAU tak vysoká, jako je obecný limit pro směsi dodávané široké veřejnosti definovaný v nařízení REACH, nebyla by úroveň obav nízká.

Obavy ohledně celoživotního rizika rakoviny pro hráče a pracovníky jsou vzhledem ke koncentracím PAU obvykle naměřeným v recyklovaných pryžových granulích v EU velmi nízké.

- 2) Obavy pro hráče a pracovníky jsou vzhledem k dostupným, třebaže omezeným, údajům o migraci pro kovy, které se nacházejí pod limity povolenými ve stávajících právních předpisech pro hračky, zanedbatelné¹.
- 3) Nebyly identifikovány žádné obavy pro hráče a pracovníky plynoucí z koncentrací ftalátů, benzothiazolu a methyl-isobutylketonu v pryžových granulích, neboť ty se nacházejí pod koncentracemi, které by vedly ke zdravotním problémům.
- 4) Bylo hlášeno, že VOC uvolňované z pryžových granulí v krytých halách mohou způsobit podráždění dýchacích cest, očí a kůže.

Závěry tohoto hodnocení jsou ve shodě s výsledky několika dalších nedávných studií, jako jsou šetření ústavu RIVM v Nizozemsku a studie prováděné ve státě Washington v USA.

Agentura ECHA ve svém hodnocení identifikovala následující nejistoty:

- Závěry jsou založeny na dostupných studiích z téměř 10 členských států zahrnujících více než 100 hřišť (již používaný výplňový materiál) a přibližně 50 vzorků nových recyklovaných pryžových granulí. Třebaže agentura ECHA nenalezla ve studiích žádné konkrétní zkresení, není jisté, do jaké míry jsou reprezentativní pro recyklované pryžové granule používané na sportovních hřištích v celé EU.
- Stále ještě existují určité mezery ve znalostech týkajících se látek a jejich koncentrací přítomných v recyklovaných pryžových granulích obvykle používaných jako výplňový materiál na sportovních hřištích.
- I některé dovážené pneumatiky, které se dostávají do EU, nebo jiný pryžový materiál neznámého složení mohou být na konci svého životního cyklu přeměněny na pryžové granule a mohou se v nich vyskytovat odlišné koncentrace látek, než ty uváděné ve výše zmíněných studiích. Také pryžové granule samotné samozřejmě mohou být dováženy, přičemž složení takových granulí není známo.
- Kombinované účinky všech látek v pryžových granulích nejsou známy a je velmi obtížné je vyhodnotit. Má se však za to, že tato nejistota neovlivňuje hlavní závěry tohoto hodnocení.
- Některé vstupní hodnoty použité v tomto posouzení rizik jsou pouze odhady. V tomto hodnocení byly odhadované hodnoty konzervativní (například kolik granulí by děti při hraní spolky). Tento přístup snížil nejistotu tohoto hodnocení.

Pryžové granule používané v umělém trávníku se dále zkoumají v EU i jinde na světě. Například se očekává, že agentura EPA v USA koncem roku 2017 vypracuje svou zprávu o „recyklované drti z pneumatik používané na hřištích“. Až bude tato zpráva k dispozici, bude zapotřebí přezkoumat závěry hodnocení provedeného agenturou ECHA.

¹ Porovnání s limitními hodnotami například pro suchý práškovitý nebo poddajný materiál hraček.

Agentura ECHA na základě svého hodnocení doporučuje tato opatření:

1. Vzájemně v úvahu změny provedené v nařízení REACH, aby se zajistilo, že se dodávají pouze pryžové granule s velmi nízkými koncentracemi PAU a ostatních relevantních nebezpečných látek.
2. Vlastníci a provozovatelé stávajících (venkovních a vnitřních) hřišť by měli změřit koncentrace PAU a ostatních látek v pryžových granulích použitých na jejich hřištích a srozumitelným způsobem tyto informace zpřístupnit zainteresovaným stranám.
3. Výrobci pryžových granulí a jejich zájmové organizace by měli vypracovat pokyny, které pomohou výrobcům a dovozcům (recyklovaných) pryžových výplní při testování jejich materiálu.
4. Evropské sportovní a fotbalové asociace a kluby by měly spolupracovat s příslušnými výrobci, aby se zajistilo, že informace týkající se bezpečnosti pryžových granulí v umělých trávnicích budou hráčům a široké veřejnosti sdělovány srozumitelnou formou.
5. Vlastníci a provozovatelé stávajících vnitřních hřišť s výplněmi z pryžových granulí by měli zajistit dostatečné větrání.

Kromě toho agentura ECHA doporučuje, aby hráči provozující sport na umělých hřištích po hraní na umělém trávniku obsahujícím recyklované pryžové granule dodržovali základní hygienická opatření. Například by si po hře na hřišti a před jídlem měli vždy umýt ruce, rychle očistit případné šrámy či škrábance, sundat si boty/kopačky, sportovní vybavení a zašpiněné dresy venku, aby se zabránilo zanesení pryžové drti do domu, a hráči, kterým se pryžová drť dostane náhodně do úst, by ji neměli polykat.